Examenul național de bacalaureat 2023
Simulare la nivel județean
Proba E. c)
Istorie

Varianta 2

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocaţională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activităţi extraşcolare, pedagog şcolar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

Citiţi, cu atenţie, sursele de mai jos:

A. „Art. 1. Principatele-Unite-Române constituie un singur stat indivizibil, sub denumirea de România.
Art. 19. Proprietatea de orice natură, precum și toate creanțele asupra statului sunt sacre și neviolabile. Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru cauză de utilitate publică legalmente constatată și după o dreaptă și prealabilă despăgubire. (...)
Art. 23. Învățământul este liber. Libertatea învățământului este garantată, întrucât exercițiul ei nu ar atinge bunele moravuri sau ordinea publică. (...) Învățătura în școlile statului se dă fără plată. (...)
Art. 32. Puterea legislativă se exercită colectiv de către domn și reprezentațiunea națională. Reprezentațiunea națională se împarte în două adunări: Senatul și Adunarea Deputaților. Orice lege cere învoirea celor trei ramuri ale puterii legiuitoare” (Constituția din anul 1866)

B. ”Art. 1. Regatul României este stat național, unitar și indivizibil. (...)
Art. 5. Românii, fără deosebire de origine etnică, de limbă sau de religie, se bucură de libertatea conștiinței, de libertatea învățământului, de libertatea presei, de libertatea întrunirilor. (...)
Art. 10. Toate privilegiile de orice natură, scutirile și monopolurile de clasă sunt oprite pentru totdeauna în statul român. (...)
Art. 34. Puterea legislativă se exercită colectiv de către rege și reprezentațiunea națională. Reprezentațiunea națională se împarte în două adunări: Senatul și Adunarea Deputaților.”
(Constituția din anul 1923)

Pornind de la aceste surse, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Numiți statul precizat în sursa **A.** **2 puncte**
2. Precizați din sursa **B**, o informație referitoare la rege. **2 puncte**
3. Menționați cele două adunări la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în statul român nu există categorii privilegiate. **3 puncte**
5. Scrieţi o relație cauză-efect stabilită între două informaţii selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (cauză, respectiv efect). **7 puncte**
6. Prezentați două constituții adoptate în spațiul românesc în perioada stalinistă. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a democrației din România, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

Citiţi, cu atenţie, sursa de mai jos:

”În anul domnului 1330, regele [Carol Robert de Anjou] şi-a adunat o mare oaste (…) şi s-a dus în persoană, în luna lui septembrie, prin Severin în ţara voievodului românilor, Basarab, ţară care nu poate fi locuită de un popor neobişnuit cu ea, ca să alunge din această ţară pe Basarab, sau cel puţin să dea în posesiune ţara aceluia unuia dintre curtenii săi, cu toate că voievodul plătise întotdeauna cu credinţă darea cuvenită maiestăţii sale regelui. După ce regele a cuprins Severinul şi fortăreaţa lui, le-a încredinţat toate numitului Dionisie împreună cu demnitatea de ban. Făcându-se aceasta, Basarab a trimis la rege o solie vrednică de toată cinstea ca să-i spună regelui: <Fiindcă voi, rege şi stăpân al meu, v-aţi ostenit cu strângerea oştirii, eu voi răsplăti osteneala voastră cu 7000 de mărci de argint şi vă voi lăsa în pace şi Severinul cu toate cele ce ţin de el, pe care acum cu puterea le ţineţi în mâinile voastre. Pe deasupra, tributul pe care-l datorez coroanei voastre îl voi plăti cu credinţă în tot anul. Şi nu mai puţin voi trimite la curtea voastră pe unul dintre fiii mei, pentru ca să servească pe banii mei şi pe cheltuiala mea, numai să vă întoarceţi îndărăt cu pace şi să înconjuraţi primejdia persoanelor voastre, pentru că dacă veniţi şi mai mult înlăuntrul ţării, nu veţi putea nicidecum să înconjuraţi primejdia>.
Regele auzind acestea, cu mintea trufaşă, a izbucnit faţă de soli cu următoarele vorbe, zicându-le: „Să spuneţi aşa lui Basarab, că el e păstorul oilor mele şi eu din ascunzişurile sale de barbă îl voi scoate.“ (…)

(Cronica pictată de la Viena)

Pornind de la această sursă, răspundeţi la următoarele cerinţe:

1. Menționați spațiul istoric la care se referă sursa dată. **2 puncte**

2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**

3. Menționați, din sursa dată, doi conducători politici. **6 puncte**

4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la acțiunile conducătorului român în scopul menținerii păcii. **6 puncte**

5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile voievodului român cu regele, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**

6. Argumentaţi, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia autonomiile locale au contribuit la formarea statului medieval românesc din sudul Carpaților. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia). **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre totalitarism în Europa, având în vedere:

- Precizarea a două ideologii totalitare din Europa Occidentală în prima jumătate a secolului al XX-lea și menționarea unei asemănări și a unei deosebiri între acestea.
- Menționarea unei caracteristici a unei ideologii totalitare din Europa de est în a doua jumătate a secolului al XX-lea.
- Prezentarea unei practici totalitare din Europa, în a doua jumătate a secolului al XX-lea.
- Formularea unui punct de vedere referitor la evoluția regimurilor politice din Europa la sfârșitul secolului al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează şi utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidenţierea **relaţiei cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice şi **încadrarea** eseului în limita de spaţiu precizată.